

Tomasz Janiszewski

ŁĘG MEWY POSPOLITEJ *LARUS CANUS* W DOLINIE WARTY W OKOLICACH UNIEJÓWA

Hatch of Common Gull *Larus canus* in the River Warta valley near Uniejów

W dniu 17.05.2001 w czasie kontroli odcinka doliny rzeki Warty poniżej Uniejowa obserwowano parę mew pospolitych z gniazdem na wysokości wsi Kuźnica Koźmińska.

Gniazdo, w którym znajdowały się w dniu obserwacji 3 wysiadywane jaja, zostało zbudowane na szczycie pnia ściętego drzewa, kilkadziesiąt metrów od koryta rzecznego.

Dostęp do pnia, na którym znajdowało się gniazdo, był jednak utrudniony. Stan wód Warty był w tym czasie bardzo wysoki, co powodowało, że płynęła ona na tym odcinku całą szerokością międzywała, osiągając tam na pastwiskach i łąkach głębokość 0,5 - 1 metra. Samo gniazdo znajdowało się ok. 2 metrów nad poziomem wody. Prawdopodobnie to właśnie fakt zalania części doliny skłonił mewy do gniazdowania w tym miejscu. Warto dodać, że w odległości ok. 300 metrów od opisanego wyżej gniazda, przebywała inna para dorosłych mew pospolitych. Ptaki z tej pary także przesiadywały na szczytach podtopionych, pniach ściętych drzew i po spłoszeniu wracały w to samo miejsce. Nie udało się jednak dostrzec niczego, w czasie trwającej godzinę obserwacji, co uczyniłoby pewnym istnienie tam ich gniazda.

Od lat 70. w Wielkopolsce obserwuje się stały wzrost liczby par łęgowych tego gatunku, choć większość stanowisk miała nietrwały charakter. W drugiej połowie lat 90., najbliższe stanowiska zarejestrowano w kopalniach „Adamów” i „Kozmin” w rejonie Turku oraz na zbiorniku Jeziorsko (Winięcki 2000).

LITERATURA

WINIECKI A. 2000. *Larus canus* L., 1758 - mewa pospolita. In: BEDNORZ J. et al. Ptaki Wielkopolski. Monografia faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań: 275-278.

Summary

On 15th May a pair of Common Gull and their nest were observed in the flooded Warta valley n. Uniejów.

Radosław Włodarczyk, Tomasz Janiszewski

GNIAZDOWANIE HEŁMIATKI *NETTA RUFINA* NA ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Nesting of the Red-crested Pochard *Netta rufina* in Łódzka land

W dniu 12.07.2003 w czasie kontroli stawów w Sarnowie (powiat Poddębice, woj. łódzkie) obserwowano samicę hełmiatki *Netta rufina* z 9 pisklętami w wieku ok. 2-3 tygodni. Ptaki spłoszono z grobli, skąd uciekły na niewielki, liczący ok. 2 ha staw, otoczony wąskim pasem

trzciny, tworzących tylko w jednym z rogów zbiornika szerszy półwysep szuwarów złożony poza trzcina także z pałki wodnej i innej roślinności bagiennej. Na tym samym kompleksie stawów parę hełmiatek notowano w tym sezonie już wcześniej, w dniach 21.04. i 10.05. Prawdopodobnie tę samą rodzinę obserwowano jeszcze dwukrotnie w dniach 14.07. i 22.08.2003. W tym ostatnim przypadku widziano stado 10 ptaków, wśród których była dorosła samica i 9 lotnych, tegorocznych młodych. Jest to pierwszy udokumentowany przypadek lęgu hełmiatki na terenie Ziemi Łódzkiej.

Występowanie hełmiatki w Europie ma charakter wybitnie plamowy, a kolonizacja jej centralnej części przez ten gatunek rozpoczęła się dopiero w ostatniej dekadzie XIX wieku. Mapa zasięgu hełmiatki w tej części kontynentu składa się z szeregu izolowanych grup stanowisk, zasiedlanych często przez niewielką liczbę par (Berndt 1997). W Polsce po raz pierwszy pewny lęg tego gatunku odnotowano w 1968 na jeziorze Łuknajno na Pojezierzu Mazurskim. Od tego czasu gniazdowanie hełmiatki rejestrowano na wielu stanowiskach, jednak tylko niektóre z nich: jezioro Łuknajno, stawy Łęczczak i Wielikąt k. Raciborza oraz stawy w dolinie Baryczy, były zasiedlane dość regularnie (Tomiałoć 1990, Bukaciński, Jabłoński 1992, Szlama i Majewski 1998).

LITERATURA

- BERNDT R. K. 1997. Red-crested Pochard. In: HAGEMEIJER W. J. M., BLAIR M. J. (Eds.). The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T&AD Poyser, London.
- BUKACIŃSKI D., JABŁOŃSKI P. 1992. Awifauna lęgowa jeziora Łuknajno i terenów przyległych w latach 1982-1987. Not. Orn. 33, 1-2: 5-46.
- SZLAMA D., MAJEWSKI P. 1998. Ptaki rezerwatu Łęczczak koło Raciborza. Not. Orn. 39, 1: 1-11.
- TOMIAŁOĆ L. 1990. Ptaki Polski. Rozmieszczenie i liczebność. PWN, Warszawa.

Summary

In 2003 a female Red-crested Pochard with 9 nestlings was observed on the fish ponds Sarnów nearby Łódź.

Michał Przybycin, Paweł Przybycin

STANOWISKO PRZEPIÓRKI *COTURNIX COTURNIX* W PRZYDOMOWYM OGRÓDKU

Locality of the Quail *Coturnix coturnix* in a house garden

W dniach 25.05 – 22.06.2002 r. stwierdzono samca przepiórki *Coturnix coturnix* odzywającego się głosem tokowym z około czteroarowego zagonu lucerny w przydomowym ogródku w Starym Mieście koło Konina. Ptak wykazywał umiarkowaną aktywność głosową w ciepłe wieczory od zachodu słońca do około północy.